

Uffizi per la scola populara ed il sport

M u s s a v i a
per il proceder
en cas d'ina refusa d'ir a scola

december 2015

1. Descripziun dal problem

Geniturs, persunas d'instrucziun ed autoritads da scola vegnan mintgatant confruntads cun la situaziun che uffants e giuvenils refusan d'ir a scola per in temp pli lung.

Da dumagnar ina tala refusa d'ir a scola po esser pretensius per tut las persunas participadas. La basa da lavur qua avant maun duai metter a disposiziun a quels e quellas che sa stentan da chattar ina soluziun in pèr ponderaziuns e directives d'agir impurtantas per savair dumagnar talas situaziuns.

2. Il fenomen da la refusa d'ir a scola

La noziun da la refusa d'ir a scola vegn duvrada sco noziun collectiva. Furmas da la refusa d'ir a scola pon esser ina tema da la scola, ina fobia envers la scola u il manchentar aposta la scola. In grond dumber da facturs d'impuls e da consolidaziun pon giugar ina rolla en quest connex. Tut tenor il motiv e tut tenor l'expressiun da la problematica èn inditgadas differentas modas d'avischinaziun.

Ils motivs pon esser p.ex. ina problematica psichica individuala da l'uffant (temas da separaziun, temas socialas, depressiuns, malsognas psicosomaticas e corporalas e.u.v.), problems da relaziuns cun auters uffants u cun persunas d'instrucziun, process d'emprender e d'experiencescha negativs en scola che duran gia in mument sco er facturs da grevezza familiars. Il resultat po esser ch'in uffant refusa d'ir a scola (sco soluziun supponida), per exempel per sa defender cunter chaussas mulestusas, per proteger sia atgna valur u per ir ord via a situaziuns smanatschantas.

Questa emprova da l'uffant da schliar il problem daventa ussa però ina ulteriura gronda ristga per ses svilup personal, per sia integraziun sociala e per sia carriera en scola. La "soluziun" da l'uffant daventa svelta senza in grond problem.

Quai mussa cleramain ch'il maletg d'ina scolara u d'in scolar che manchenta aposta la scola cun gust e da levsenn è in mitus. Anzi, i sa tracta per gronda part d'ina situaziun da crisa d'uffants e da giuvenils che pretenda in agir qualifitgà.

Da gronda impurtanza èsi en quest connex da percorscher ad ura, cur ch'ina refusa d'ir a scola sa sviluppa.

3. Ponderaziuns generalas per savair dumagnar la refusa d'ir a scola

- La refusa d'ir a scola vegn savens precedida d'in process pli lung cun segns da malaveglia envers la scola u cun absenzas che sa repetan, ma che n'èn betg bain chapiblas. En cas da tals segns temprivs èn dumandads las personas d'instrucziun, il cussegl da scola, la direcziun da la scola ed ils geniturs da reagir cun cleras intenziuns, ma cun precauziun cun mesiras pedagogicas sco er eventualmain cun mesiras disciplinaras. Absenzas da scola che vegnan toleradas en moda indifferenta pon engrevgiar il return en scola.
- Perquai che las absenzas da la scola portan en sai ina tendenza considerabla da daventar normalas, èsi necessari – en cas d'ina refusa d'ir a scola – che la scola reageschia en moda svelta, coordinada ed intenziunada. Sch'ins spetga memia ditg, pon sa sviluppar e sa stabilisar circuls vizijs. Ina cussegliaziun professiunala en chausa porscha particularmain il servetsch psicologic da scola.
- Ils differents “congiugadurs” (geniturs cun lur uffant/giuvenil, personas d'instrucziun, autoritads da scola sco er personas spezialisadas cussegliantas ch'èn gia involvidas u che vegnan consultadas da nov) ston furmar svelt ina cuminanza da cooperaziun. In agir isolà mo d'ina vart na chaschuna savens betg ils progress giavischads.
- Ina clera organisaziun ed ina repartiziun da las cumpetenzas e da las responsabladads per ils singuls pass dal process èn eminentamain impurtantas. Inculpaziuns vicendaivlas, ch'i po dar svelt en talas situaziuns da crisa, na gidan betg.
- En cas d'ina refusa sco tala d'ir a scola èn las mesiras pedagogicas e psicologicas pli impurtantas che las mesiras disciplinaras. Squitsch sulet na schlia per regla nagins problems, po però en singuls cas – sco part d'ina strategia, davart la quala ins è sa cunvegner – gidar a meglierar la situaziun.
- En cas d'ina durada pli lunga da la refusa d'ir a la scola ch'è chaschunada d'ina malsogna sto vegnir preschentà en mintga cas in attest dal medi resp. ina dispensaziun dal medi.
- En connex cun refusas d'ir a scola èsi inditgà urgentamain che dispensaziuns da l'instrucziun ordinadas dal medi vegnian colliadas cun in plan da tractament per la reintegraziun en scola. En cas da dubi po il cussegl da scola sa drizzar a la psichiatria d'uffants e da giuvenils per ina cussegliaziun.

- I sto vegnir fatg attenziun spezialmain che las stentas cusseglitiv-terapeuticas per l'uffant na vegnian betg distatgadas da la scola e da la finamira da la reintegraziun. Quai vala er suenter in'eventuala dispensaziun medicala da l'uffant da l'instrucziun. Igl è impurtant ch'i dettia resuns vicendaivels e cunvegna tranter las persunas che lavuran en il sectur cusseglitiv-terapeutic e tranter talas ch'èn responsablas per ils fatgs da scola.
- Per la scola vala – en l'interess da l'uffant – la tenuta da “na betg laschar luc, ma a moda precauta e plain premura”.
- Persunas che cusseglian e terapeschan l'uffant ston resguardar che la refusa d'ir a scola che quel ha tschernì per empruvar da schliar ses problems, resta – sper eventuels problems che sa zuppan davos quella tactica – en il focus da l'attenziun. Quai pretenda in proceder sin plirs plauns. Ultra da la lavur vi da las dinamicas internas cun l'uffant e cun la famiglia cuntegna quel proceder er cleras mesiras per il sectur da scola. Il liom tranter l'uffant e la classa e tranter l'uffant e l'emprender per la scola duai vegnir mantegnì e sustegnì. Talas mesiras pon esser fitg impurtantas per il process da la reintegraziun (vesair sut punct 5).
- La reintegraziun e l'ulteriura carriera da scola na duain betg vegnir periclitadas supplementarmain da deficits che s'accumuleschan tar la materia.

4. Cumpetenzas e pass ad ina cuminanza da cooperaziun

En il senn d'in model – che sto natiralmain vegnir adattà a las circumstanzas da mintga singul cas – vegn proponì il suandant proceder en cas d'ina refusa dad ir a scola:

- Sco esprim sto vegnir stabili svelti in contact tranter la persuna d'instrucziun ed ils geniturs en cas ch'in uffant mussa in tschert cumportament per evitar dad ir a scola.
- Sche questa refusa d'ir a scola sa consolidescha, communitgeschan la persuna d'instrucziun u ils geniturs quai entaifer paucs dis al cussegl da scola resp. a la direcziun da la scola. Quellas surpiglian sco istanzas responsablas (uschia) immediatamain dad organisar il process per chattar ina soluziun e consulteschan persunas spezializadas. L'emprim post da contact è en quest connex per regla il servetsch psicologic da scola. Il cussegl da scola resp. la direcziun da la scola resta – sco istanza che prenda las decisiuns – responsabel tar tut ils ulteriurs pass fin a la reintegraziun. Natiralmain èsi er pussaivel ch'ils geniturs annunzian directamain lur uffant tar in post da cussegliaziun. En quest cas ston els infurmar supplementarmain las autoritads da scola.

- Sco posts da cussegliazion e da triascha pon vegnir consultads dals geniturs e da las personas responsablas per la scola il servetsch psicologic da scola, la psichiatria d'uffants e da giuvenils, l'inspecturat da scola u personas spezializadas privatas ch'èn gia involvidas. La collavuraziun cun l'autorità per la protecziun d'uffants e da creschids sto vegnir examinada, sch'ina cooperaziun cun las personas cun la pussanza dals geniturs na reussescha betg suenter stentas pli lungas e sch'il bainstar da l'uffant è periclità tras quai.

- Il cussegl da scola resp. la direcziun da la scola envidan ad ina "maisa radunda": il cussegl da scola / la direcziun da la scola, ils geniturs e l'uffant, las personas d'instrucziun e las personas spezializadas consultadas furman ina cuminanza da cooperaziun e sclereschan las cumpetenzas.

- Ils cuntegns da la "maisa radunda" pon esser:
 - elavurar ina chapientscha cuminaivla da la situaziun problematica
 - chapir il mund da vita e d'experiences da l'uffant/dal giuvenil
 - chapir ils motivs per la refusa da l'uffant
 - chapir il context da scola
 - elavurar las fermezzas e las resursas da l'uffant/dal giuvenil
 - analisar las emprovas da schliar il problem ch'èn vegnidas fatgas fin ussa e lur effects
 - sclerir las finamiras da las personas participadas
 - decider davart in pachet da soluziuns, davart strategias d'agir
 - definir las contribuziuns da las personas participadas
 - sclerir las responsabladads
 - precisar ils pass da realisaziun
 - sclerir las dumondas da la responsabladad per il cas
 - sclerir dumondas da dispensaziun
 - garantir la colliaziun dal sector cusseglativ-terapeutic cun il sector scolastic
 - fixar ils termins per las analisas da la situaziun

5. Mantegniment dal contact cun la scola e dals process d'emprender en scola

En collavuraziun tranter il post spezialisà cumpetent, tranter la scola e tranter ils geniturs po vegnir ponderada in vasta paletta da mesiras durant il temp da la refusa d'ir a scola. Quellas duain mantegnair la relaziun da l'uffant tar la classa da scola e tar tschertas pretensiuns envers l'emprender sco era sustegnair ina buna organisaziun dal mintgadi.

Numnads sajan qua in pèr exempels:

- intervegnir en la classa e profitar da sias resursas per chattar ina soluziun (p.ex. en cas da situaziuns da mobbing)
- stgaffir padrinadis da scholars, crear contacts per brevs
- stgaffir precautamain contact cun la scola sin basa da rituals regulars da lezias/pensums
- visitas a chasa da scolaras e scholars sco er da las personas d'instrucziun
- lavur da contract cun uffants/giuvenils
- integrar ils geniturs u terzas personas sco agid d'emprender
- sclerir la situaziun da prestaziun en cas che l'uffant è sur- u sutdumandà en scola
- midar la classa resp. la partiziun da scola
- porscher in time-out
- promoziun en ina scola speziala

La finamira da las stentas descrittas è ina reintegraziun en il process d'emprender en scola tras ina intervenziun svelta e sistematica.

Perfin cun cumbinar il meglier pussaivel tut las stentas na pon dentant betg vegnir impedids retards ed ina tscherta rata da disditga en singuls cas.

En situaziuns, nua che la probabladad che la situaziun d'ir a scola sa midia il proxim temp è – malgrà tut las stentas – pitschna, daventa centrala la dumonda, co ch'i po vegnir impedì che l'uffant u giuvenil perdia la relaziun tar la materia d'emprender. Per l'avegnir da l'uffant è quai in privel che sto vegnir prendì serius, perquai ch'el po chaschunar en il mender cas ina interrupziun definitiva da la scola ed avair pli tard consequenzas gravantas sin la scolaziun professiunala.

Talas situaziuns ston d'ina vart vegnir prendidas per mauns sut l'aspect da la basa legala, da l'autra vart er en moda flexibla e specifica per il cas.

Sch'il post spezialisà cumpetent constatescha in svilup psichic fallà ch'è gravant e che impedescha l'uffant d'ir a scola en il proxim temp, po vegnir prendida en

consideraziun ina scolaziun speziala finanziada dal chantun en il senn d'ina instrucziun individuala a chasa en la dimensiun da fin 10 lecziuns per emna.

Ina instrucziun individuala a chasa duai vegnir examinada, instradada e permessa pir, sche las pussaivladads da cussegliaziun e da terapia per ina reintegraziun en scola èn vegnidas esauridas durant circa 6 mais. En quest temp stoi sa mussar cleramain per la scola e per las instituziuns cussegliantas ch'ina scolaziun en las structures usitadas, inclusiv ina promoziun entaifer ina instituziun da la scolaziun speziala, n'è per il mument betg pussaivla. Il pli tard per quest giudicament sto vegnir consultà il servetsch psicologic da scola. Per motivs da la cussegliaziun e da la terapia n'èsi savens betg inditgà da porscher pli baud ina tala mesira.

6. Proceder per inoltrar ina dumonda per l'estrucziun individuala a chasa

Il proceder per introducir ina instrucziun individuala a chasa vegn preschentà qua en furma d'in model:

- 6.1 Il post specialisà che accumpogna il cas (servetsch psicologic da scola, psichiatria d'uffants e da giuvenils, medias e medis) prenda en consideraziun – suenter stentas da cussegliaziun e da terapia ed ensemen cun las autoritads da scola, cun las personas d'estrucziun, cun ils geniturs ed eventualmain cun outras personas partecipadas – ina instrucziun individuala a chasa per mantegnair ils process d'emprender en scola. Sch'il servetsch psicologic da scola n'è betg gia involvì, vegn el consultà ordavant per quest giudicament.
- 6.2 Ensemen cun ina instituziun da la scolaziun speziala per uffants che demussan singularitads dal cumportament sco er ensemen cun ulteriuras personas partecipadas planisescha e coordinescha il servetsch psicologic da scola l'estrucziun individuala a chasa.
- 6.3 Il servetsch psicologic da scola inoltrescha a l'uffizi per la scola populara ed il sport, sectur “pedagogia speziala”, ina dumonda per ina scolaziun speziala.
- 6.4 L'uffizi per la scola populara ed il sport, sectur “pedagogia speziala”, examine-scha questa dumonda e prenda en quest cas la decisiun necessaria per la durada da maximalmain in onn. Sin dumonda po questa scolaziun vegnir prolungada.
- 6.5 Ils posts executivs per l'estrucziun individuala a chasa èn per regla las instituziuns da la scolaziun speziala per uffants cun singularitads dal cumportament.
- 6.6 Sch'il plan da plazzas approvà dal chantun per il post executiv na basta betg, dumonda l'instituziun in'extensiun dal plan da plazzas tar l'uffizi per la scola populara ed il sport.

- 6.7 L'instituziun da la scolaziun speziala engascha ina persuna d'instrucziun adattada ed organisescha – ensemen cun il servetsch psicologic da scola e cun las autras parts participadas – la concretisaziun da la mesira.

7. Cuntinuaziun da la lavur cun la finamira d'ina reintegraziun

Cun cumenzar cun l'instrucziun individuala a chasa vegn fatga l'emprim ina planisaziun da promoziun conscienziusa, integrond la “maisa radunda” ch'è vegnida engrondda cun l'instituziun da la scolaziun speziala. Questa planisaziun resguarda ils cuntegns e las finamiras da l'instrucziun sco er las ulteriuras stentas da reintegraziun. La finamira d'ina reintegraziun en la scola publica resta da princip mantegnida.

En discurs regulars davart la situaziun actuala vegn observà il svilup. La finamira d'ina reintegraziun vegn realisada pass per pass cun metodash adattadas pedagogicas, cusseglativas e terapeuticas. En quest connex pon er las mesiras menziunadas sut punct5 per stabilir in contact cun la classa oriunda puspè daventar impurtantas.

8. Adressas da contact impurtantas

- cussegl da scola u direcziun da la scola da la vischnanca da domicil da l'uffant
- servetsch psicologic da scola dal chantun Grischun
Quaderstrasse 17, 7001 Cuir, tel. 081 257 27 42
u post regional cumpetent
- psichiatria d'uffants e da giuvenils dal Grischun
Masanserstrasse 14, 7000 Cuir, tel. 081 252 90 23
- inspecturat da scola
Quaderstrasse 17, 7001 Cuir, tel. 081 257 30 51
u inspecturat districtual cumpetent
- lavur sociala da scola dal lieu (sche avant maun)
- uffizi per la scola populara ed il sport, sectur “pedagogia speziala”
Quaderstrasse 17, 7001 Cuir, tel. 081 257 27 82
- instituziuns da la scolaziun speziala reconuschidas (cf. www.avs.gr.ch)